

Nr 119.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag för budgetåret 1952/53 till avlöningar och omkostnader vid poliskåren i Boden; given Stockholms slott den 7 mars 1952.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Gunnar Hedlund.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen äskas anslag till poliskåren i Boden med 404 500 kronor för avlöningar och 74 700 kronor för omkostnader.

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 mars
1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, DANIELSON, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och civildepartementen anför chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Hedlund.

I årets statsverksproposition, elfte huvudtiteln, punkterna 182 och 183, upptogs anslagen till avlöningar och omkostnader vid poliskåren i Boden med allenast preliminärt beräknade belopp, 425 000 resp. 75 600 kronor.

Jag anhåller nu att få upptaga dessa anslagsfrågor till fortsatt behandling.

I. Poliskåren i Boden: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	315 700	397 055
1951/52 (statsliggaren s. 1063)	318 700	
1952/53 (förslag)	404 500	

Yrkanden.

T. f. polischefen i Boden (skr. 25/8 1951, kompletterad genom skr. 8/9 1951) hemställer — under förutsättning av oförändrad ersättning från Bodens stad — att anslaget höjes med 71 885 kronor.

Länsstyrelsen i Norrbottens län (skr. 20/11 1951) föreslår vissa personalökningar m. m.

T. f. polischefens skrivelse.

	Ökning eller minskning
1. a) Stadsfiskalstjänsten uppflyttas från Ca 26 till Ca 29, varvid till nuvarande stadsfiskalen utgående ersättning om 2 700 kronor för förlorat krigsfiskalsarvode bortfaller	— 261
b) Ersättning till stadsfiskalens semestervikarie	+ 1 290
2. Förhöjt arvode till biträdande hästskötaren	+ 514
3. Förhöjt arvode till 4 extra konstaplar under genomgång av konstapelsklassen vid statens polisskola	+ 560
4. Omräkning	+ 69 782

<i>Länsstyrelsens skrivelse.</i>	Ökning eller minskning
5. 3 överkonstaplar Ca 19 å ordningsavdelningen	+ 31 680
6. 2 kriminalkonstaplar Ca 16 å kriminalavdelningens civila detalj	+ 18 720
7. 1 kriminalöverkonstapel Ca 19 å kriminalavdelningens främlingsdetalj, varvid viss indragning av icke-ordinarie personal beräknas kunna ske	+ 8 200
8. Personliga lönetillägg såsom bidrag till uniformering	+ 12 000
9. 1 kontorist Ca 13 i st. f. kontorsbiträde Ca 8	+ 1 800
10. Ersättningen från Bodens stad höjes från 51 000 till 61 400 kronor	— 10 400
	<hr/>
	+ 133 885

Motiv.

1) I tidigare anslagsframställningar har stadsfiskalstjänsten föreslagits uppflyttad till lönegrad Ca 31. I 1951 års statsverksproposition (XI ht s. 344) anförde föredragande departementschefen, att frågan om löneställningen borde prövas av 1949 års tjänsteförteckningskommitté. Den nuvarande tjänsteinnehavaren torde inom kort erhålla annan tjänst. Då landsfiskalerna numera uppflyttats till lönegraderna Ca 27 och, i några av de största distrikten, Ca 29, bör stadsfiskalstjänsten i avbidan på tjänsteförteckningskommitténs förslag placeras i lönegrad Ca 29.

2) Arvodet bör höjas till samma belopp, som utgår till motsvarande befattningshavare vid statspolisen.

3) Den föreslagna uppräknigen av anslaget grundar sig på av Kungl. Maj:t den 18 maj 1951 beslutad reglering av arvodena.

5) Det vore synnerligen önskvärt, om ständigt jourtjänst av befäl kunde anordnas vid ordningsavdelningen. En utökning med tre överkonstaplar skulle då erfordras. Staden har f. n. icke velat bidra därtill. Förslaget skulle även innebära, att man i Boden ginge längre än i städer av motsvarande storlek. Bodens egenskap av fästningsort, garnisonsort och viktigt kommunikationscentrum inom länet synes emellertid motivera förslaget. Staten bör därför gå före och visa övriga kommuner ett gott exempel på polisväsendets område.

6) Den föreslagna personalförstärkningen erfordras till följd av genomförandet av den nya rättegångsbalken, de militära målens överflyttande på de allmänna domstolarna samt kårens verksamhet som statspolis.

7) Arbetet på främlingsdetaljen fordrar delvis kriminalpolisutbildning men kan i övrigt utföras av personal med vanlig polisutbildning. Polis-kåren i Boden har utsatts för blockad av svenska polisförbundet bl. a. av den anledningen, att till denna detalj måst kommenderas personal från andra avdelningar. Befattningshavarna, som förmenat att de utfört kriminalpolisarbete, ha yrkat på vikariatsersättningar som kriminalkonstaplar. Detaljen skulle erhålla en god utformning, om på densamma anställas en kriminalöverkonstapel, en kriminalkonstapel och en konstapel. Den sist-

nämnde kunde flyttas från bevakningsavdelningen. Åtgärden innebär, att å avdelningen inrättas en tjänst såsom kriminalöverkonstapel. En utökning av personalens antal sker dock ej, enär å detaljen brukat tjänstgöra jämväl icke-ordinarie personal.

8) Den viktigaste anledningen till polisförbundets blockad torde vara statsmakternas ställning till polispersonalens uniformsfråga. Enligt 8 § lagen om polisväsendet i riket åligger det polisdistrikt att draga försorg om föreskriven uniformering av distriktets polispersonal. Skyldigheten torde i regel fullgöras så, att polisdistriktet erlägger uniformsbidrag. Uniformsbidraget har i städerna ansetts böra utgå med i allmänhet 450 kronor. Uniformsersättning till poliskåren i Boden utgår enligt reglerna i 39 § statens allmänna avlöningsreglemente och 28 § tilläggsbestämmelserna. Personalen erhåller sålunda 30, i förekommande fall 50 procent på uniformernas anskaffningsvärde. I viss utsträckning håller statsverket viss skyddsbeklädnad. Löneförmånerna till poliskåren i Boden och polispersonalen i allmänhet i riket äro desamma. Anledning torde saknas att nu eller senare frångå de regler om bidrag till uniformering, som uppställts i det statliga löne-reglementet. Å andra sidan är det angeläget, att poliskåren i Boden icke intager en sämre ekonomisk ställning än befattningshavarna inom det kommunala polisväsendet. Frågan har betydelse även för skyddspolisen i Kalix och den poliskår, som vid en utökning av Bodens fästningsområde kan förväntas av statsmedel bliva inrättad i Luleå och trakten däromkring. Med hänsyn härtill samt de konsekvenser, som kunna väntas av 1948 års polisutrednings förslag, föreslår länsstyrelsen, att till var och en av befattningshavarna vid poliskåren i Boden och skyddspolisen i Kalix må utgå ett personligt lönetillägg motsvarande en löneklass. Skillnaden mellan löneklasserna i ifrågavarande lönegrader torde ungefär motsvara den förlust befattningshavarna göra vid jämförelse med sina kommunala kolleger. Ersättningen bör utgå även till kriminalpolispersonalen, enär även den i det kommunala polisväsendet åtnjuter uniformsersättning. Ett bifall till länsstyrelsens yrkande torde medföra, att blockaden nedlägges.

9) I enlighet med vad numera gäller beträffande landsfiskalskontor, där assistent saknas, bör inrättas en tjänst såsom kontorist i stället för den nuvarande tjänsten som kontorsbiträde i Ca 8. Vidare bör det icke-ordinarie skriv- och kontorsbiträdet i likhet med motsvarande personal å landsfiskalskontoren efter hand kunna bliva ordinarie.

10) Länsstyrelsen har i enlighet med Kungl. Maj:ts uppdrag förhandlat med Bodens stad om storleken av stadens ersättning till staten för tiden den 1 juli 1952—den 30 juni 1957. Länsstyrelsen påyrkade vid förhandlingarna de under punkterna 5)—7) angivna personalförstärkningarna. Stadens företrädare avböjde kravet på att utöka ordningsavdelningen med tre överkonstaplar, under det att de, därest Kungl. Maj:t ansåge det erforderligt att utöka poliskåren med den begärda kriminalpolispersonalen, förklarade

sig vilja tillstyrka åtgärden och förelägga stadsfullmäktige förslag om viss bidragsskyldighet därtill från stadens sida. Vidkommande bestämmandet av stadens ersättning till staten under nästa femårsperiod återopade stadens företrädare den skiljedom angående ifrågavarande ersättning för tiden den 1 juli 1947—den 30 juni 1952, som avkunnats mellan kronan och staden den 10 december 1949, och förmenade, att de villkor, på vilka domen byggde, icke kunde ändras på andra grunder än stadens tillväxt och den allmänna lönenivåns utveckling, förskjutning av arbetsuppgifterna inom poliskåren och en ändrad värdering av stadens tillhandahållande av lokaler. Beloppet skulle enligt staden i princip beräknas med utgångspunkt från förhållandena under de sist förflutna fem åren före träffandet av ett nytt ersättningsavtal. En löneökning, som skedde i slutet av denna beräkningsperiod, kunde således endast i ringa mån påverka ersättningen för de kommande fem åren. Det vore dock mera praktiskt, att staden, om en ökning av polispersonalen skedde, deltog i de kostnader, som skönsmässigt borde falla på staden, redan från och med tjänsternas inrättande. Förhandlarna medgävo, att en ökning av det rörliga tillägget å polispersonalens löner skulle innebära en höjning av stadens ersättningskostnader med i runt tal 9 500 kronor årligen eller 14 500 kronor för tiden 1 januari 1951—30 juni 1952, då nuvarande ersättningsperiod utlöper. Sistnämnda belopp skulle emellertid fördelas på fem år. Höjningen bleve då i runt tal 2 900 kronor. Från denna ökning måste dragas stadens ökade kostnader för uppvärmning av lokalerna eller, efter de ökade utgifternas fördelning på en femårsperiod, 1 500 kronor årligen. Med utgångspunkt härifrån borde ersättningsbeloppet för den kommande femårsperioden bestämmas till $(51\,000 + 2\,900 - 1\,500) = 52\,400$ kronor, därvid hänsyn ej tagits till den ökning av personalen, som kunde komma att ske. Finge man utgå från nuvarande beräkningsgrunder, skulle emellertid för nästpåföljande ersättningsperiod stadens andel i utgifterna komma att öka med i runt tal ytterligare 8 000 kronor årligen.

Stadsfullmäktige i Boden ha vid sammanträde den 16 november 1951 förklarat sig villiga att för tiden 1 juli 1952—30 juni 1957 till kronan erlægga ett belopp av 61 400 kronor årligen under förutsättning, att Kungl. Maj:t funne skäligt att från den 1 juli 1952 utöka poliskåren i Boden med 2 kriminalkonstaplar och 1 kriminalöverkonstapel. Skedde icke någon utökning av poliskåren, ville staden erlægga ett årligt belopp av 52 400 kronor. Länsstyrelsen tillstyrker godkännande av det av stadsfullmäktige framlagda förslaget.

Yttranden.

Länsstyrelsen i Norrbottens län. I det av särskilt tillkallade utredningsmän den 7 mars 1942 avgivna förslaget till omorganisation av fästningspolisen i Boden föreslogs landsfogdekompetens för stadsfiskalen vid den

föreslagna statliga poliskåren i Boden. I propositionen nr 342/1942 anförde föredragande departementschefen, att kompetensvillkoren icke behövde slutgiltigt avgöras i sammanhanget men att de självfallet icke borde sättas lägre än för landsfiskalstjänsterna. Befattningen placerades i lönegrad motsvarande den nuvarande lönegraden Ca 26. Med tjänsten förenades uppdraget att vara krigsfiskal vid krigsrätterna i Boden. Då krigsrättsmålen överflyttades till de allmänna domstolarna, bestämdes, att till dåvarande stadsfiskalen skulle utgå ett arvode av 2 700 kronor för förlorad krigsfiskalslön. Löneförmånerna voro tidigare av den omfattningen, att stadsfiskalstjänsten kunde tillsättas med en person med landsfogdekompetens. På innehavaren har därför överlåtits flertalet s. k. landsfogdemål. Detta har varit av särskild betydelse, sedan de militära målen överflyttats på de allmänna domstolarna. Den siste ordinarie innehavaren av tjänsten har numera utnämnts till biträdande landsfogde i länet. Vakansvikarien kan sålunda erhålla lön högst enligt lönegrad Ca 26. Landsfiskalerna komma fr. o. m. årsskiftet 1952 att placeras i Ca 27 och Ca 29. Möjligheterna att erhålla en person med landsfogdekompetens synas därför numera vara uteslutna och att erhålla en duktig landsfiskal små. Drätselkammaren i Boden har i skrivelse den 13 maj 1949 hemställt, att för stadsfiskalstjänsten skulle fordras landsfogdekompetens och lönen sättas i lönegrad Ca 31. 1948 års polisutredning har förordat landsfogdekompetens för befattningen och placering i lönegraden Ca 32. Med hänsyn till de krav, som ur olika synpunkter måste ställas på tjänsten, synes det ofrånkomligt att man för densamma söker erhålla en mycket skicklig landsfiskal med förmåga bl. a. att övertaga en stor del av landsfogdemålen, även de militära, samt att ordna och leda civilförsvaret inom civilförsvarsområdet, vilket omfattar hela Överluleå landsfiskalsdistrikt. Ur dessa synpunkter bör tjänsten tills vidare placeras i lönegraden Ca 29 i avvaktan på att polisutredningens förslag kan prövas. Då tjänsten innehaves av en biträdande landsfogde, torde några övergångssvårigheter ej behöva möta.

Statskontoret. I avvaktan på resultatet av 1949 års tjänsteförteckningskommittés arbete bör det ånyo framförda förslaget om uppflyttning av stadsfiskalstjänsten i högre lönegrad ej föranleda någon åtgärd. Medel böra alltjämt beräknas till det särskilda arvode å 2 700 kronor, som f. n. utgår till stadsfiskalen. Ersättningen till stadsfiskalens semestervikarie bör beräknas till oförändrat belopp, 900 kronor.

De föreslagna arbetskraftsförstärkningarna vid ordningsavdelningen och kriminalavdelningens civila detalj tillstyrkas endast under förutsättning att staden påtager sig hela kostnaden för personalökningen. Inrättandet av en befattning såsom kriminalöverkonstapel vid främlingsdetaljen avstyrkes, enär för en sådan utökning icke anförts tillräckliga skäl. Däremot synes icke något vara att invända mot att en konstapel överflyttas från bevakningsavdelningen till främlingsdetaljen.

I fråga om uniformersättningen synas polismännen vid poliskåren i Boden vara sämre ställda än de polismän, som tjänstgöra i rikets övriga städer. Till sistnämnda befattningshavare utgår nämligen särskilt uniformsbidrag med i allmänhet 450 kronor för år. I Stockholm utgör ersättningen 624 kronor för polisman vid motoriserad eller beriden avdelning och 408 kronor för annan polisman, vartill kommer rörligt tillägg. För polisman, vilken kommenderats såsom statspolis, äger vederbörande stad åtnjuta full gottgörelse av statsmedel för vad staden i beklädnadsersättning utgiver till polismannen. Det är därför befogat, att åtgärder vidtagas för att anpassa de statliga ersättningsgrunderna efter vad som i allmänhet gäller för de kommunalt anställda polismännen. Ämbetsverket motsätter sig dock, att ersättningen ges formen av ett särskilt lönetillägg, beräknat på sätt länsstyrelsen föreslagit.

Jämlikt det mellan kronan och Bodens stad träffade avtalet angående kronans övertagande av stadens polisväsende m. m. skall staden till kronan årligen erlægga ett kontant belopp, som bestämmes med utgående från vad staden skolat utgiva för ett efter stadens storlek avpassat eget polisväsende. De förhandlande parterna synas ha utgått från den genom skiljedom den 10 december 1949 fastställda ersättningen för tiden den 1 juli 1947—den 30 juni 1952 å 51 000 kronor. Ett dylikt beräkningssätt torde emellertid ställa sig i hög grad oförmånligt för kronan. Den gottgörelse, som staden enligt det på basis av förhandlingarna upprättade förslaget hade att utgiva till kronan, skulle nämligen ej på långt när motsvara de kostnader, som staden fått vidkännas, om den haft ett eget polisväsende. För jämförelse må nämnas, att kostnaderna under 1951 för polisväsendet i Falköpings stad, vars invånareantal i det närmaste överensstämmer med Bodens, belöpa sig till omkring 170 000 kronor, inberäknat pensionskostnader men bortsett från utgifterna för radiobilar och deras utrustning. Hän-syn synes icke heller ha tagits till de under år 1951 inträffade pris- och lönestegringar, som komma att göra sig gällande även under den stundande femårsperioden. Dessa höjningar avses bliva beaktade i efterhand vid fastställandet av ersättningsbeloppet för tidsperioden den 1 juli 1957—den 30 juni 1962. Det är dock ej rimligt, att de under senare år inträdda utgiftsökningarna icke beaktas redan vid ersättningsens bestämmande för den kommande perioden. Ämbetsverket finner det ock naturligt, att under löpande avtalsperiod förekommande prishöjningar regleras vid utgången av varje särskilt år inom femårsperioden. Av handlingarna har vidare ej kunnat utrönas, huruvida i ersättningen inräknats pensionskostnader. Statskontoret anser sig på grund av det anförda ej kunna tillstyrka, att avtalsförslaget godtages, utan föreslår att förhandlingar återupptagas med stadens representanter om ytterligare ersättning från stadens sida.

Statspolisintendenten anför.

Länsstyrelsens förslag till utökning av kriminalpolispersonalen biträder jag helt. Däremot kan jag icke biträda förslaget om anställande av ytterligare tre ordningsöverkonstaplar. De olägenheter, vilka åberopats såsom motiv för den föreslagna förstärkningen, synas i huvudsak kunna bemästras genom en ändamålsenlig indelning av kårens nuvarade befäl till jourtjänst (eventuellt i hemmet).

Stadsfiskalstjänsten ställer — bl. a. på grund av de speciella militära förhållandena i staden — synnerligen stora krav på sin innehavare. Principiellt bör måhända tjänsteinnehavaren besitta landsfogdekompetens. Detta bör likväl icke hindra att, där så finnes lämpligt, å tjänsten utnämnes därtill synnerligen skickad person med distriktsåklagarkompetens. Sistnämnda lösning kan till och med medföra vissa fördelar. Om befattningen tillsättes med innehavare, som besitter landsfogdekompetens, måste man nämligen räkna med — vilket redan visat sig vara fallet — att den ordinarie innehavaren långa tider tages i anspråk för vikariat å högre tjänst. Ett sådant förhållande är uppenbarligen förenat med nackdelar. För att medgiva ett riktigt personurval bör befattningen placeras i minst samma lönegrad som biträdande landsfogde eller för närvarande 30:de lönegraden.

I den mån förbättring av personalens ställning i fråga om beklädnadsersättning anses böra ifrågakomma, bör detta icke ske genom personliga lönetillägg utan genom att viss ytterligare beklädnadsersättning utbetalas. Lyckligast vore om personalen — vilket vid kårens uppsättning torde hava varit meningen — erhåller full ersättning för beklädnaden.

Den ersättning Bodens stad har att utgiva till statsverket såsom bidrag till kostnaderna för poliskåren skall enligt gällande avtal bestämmas — i form av ekonomiskt tillskott eller prestationer av annat slag — med utgångspunkt från vad staden skolat utgiva för ett efter stadens storlek avpassat eget polisväsende (jfr proposition 342/1942 s. 26). Såvitt jag kan finna, har denna princip icke till fullo beaktats i skiljedomen den 10 december 1949. Det av länsstyrelsen föreslagna ersättningsbeloppet för tiden 1 juli 1952—30 juni 1957 synes i huvudsak ha beräknats med utgångspunkt från skiljedomen. Då med hänsyn härtill ersättningsbeloppet synes mig uppenbart oförmånligt för statsverket, föreslår jag, att ärendet i denna del omprövas. Omprövningen bör grundas på en uppskattning av de beräknade kostnaderna för ett för stadens eget behov avpassat polisväsende. Hänsyn bör tagas till samtliga kostnader såsom löner, pensioneringskostnader, ersättning till extra personal, beklädnadsersättning samt olika slag av omkostnader.

Departementschefen.

Polischefs-åklagartjänsten i Boden är f. n. en stadsfiskalstjänst. De bestämmelser, som gälla i fråga om stadsfiskaler, äro utformade med beaktande av att stadsfiskalerna äro kommunalt anställda. Stadsfiskalen i Boden intager emellertid en särställning i förhållande till övriga stadsfiskaler därutinnan, att han är statsanställd. Då vidare Bodens stad utom i åklagar- och polischefshänseende ingår i landsfiskalsorganisationen, finner jag mig böra förorda, att stadsfiskalstjänsten i Boden utbytes mot en landsfiskalstjänst. Landsfiskalstjänstens lönegradsplacering torde få bedömas i sam-

band med prövningen av 1949 års tjänsteförteckningskommittés förslag. Kommitténs förslag i nämnda hänseende kommer att i annat sammanhang anmälas för årets riksdag. I anslutning till inrättandet av landsfiskals-tjänsten bör stadsfiskalstjänsten, vars nuvarande innehavare är extra ordinarie biträdande landsfogde i Norrbottens län och därför ej tjänstgör å densamma, föras på övergångsstat och den till honom utgående ersättningen om 2 700 kronor för förlorat krigsfiskalsarvode indragas.

Med hänsyn till vad jag nu förordat, anser jag, att för ersättning till landsfiskalens semestervikarie bör beräknas ett belopp av 2 390 kronor mot f. n. 900 kronor. I anledning av polischefens framställning föreslår jag vidare, att medel beräknas för höjning av arvodet till biträdande hästskötaren och av ersättningarna till extra konstaplar under genomgång av konstapelklassen vid statens polisskola. Arvodets och ersättningarnas storlek torde sedermera få fastställas av Kungl. Maj:t.

De av länsstyrelsen framlagda förslagen om viss utökning av poliskårens personal finner jag mig f. n. icke kunna biträda. Däremot har jag intet att erinra mot den föreslagna överflyttningen av en konstapel från bevakningsavdelningen till främlingsdetaljen.

Länsstyrelsens förslag om personliga lönetillägg till polispersonalen såsom bidrag till uniformering kan jag icke biträda.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i proposition den 28 december 1951 (nr 14) angående lönegradsplacering för viss biträdespersonal m. m. föreslår jag, att ett kontorsbiträde i Ca 8 uppflyttas till kontorist i Ca 13 och ett kontorsbiträde i Ce 8 till kanslibitråde i Ce 11.

Vid förhandlingar mellan civildepartementet och svenska polisförbundet har, med hänsyn till de speciella förhållanden, som råda för poliskåren i Boden, träffats en överenskommelse om att ett provisoriskt lönetillägg på 275 kronor om året skall utgå till personalen, räknat fr. o. m. den 1 juli 1951. Överenskommelsen har ingåtts i avvaktan på att anställningsvillkoren för Bodenspolisen upptagas till slutlig prövning inför tjänsteförteckningskommittén. Blockaden mot nyrekryteringen vid poliskåren i Boden har i anslutning härtill hävts av polisförbundet. Därest riksdagen icke gör någon erinran mot den träffade överenskommelsen, som jag för min del biträder, torde riksdagens samtycke böra utverkas att för innevarande budgetår medgiva det överskridande av anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal, som kan bli erforderligt på grund av överenskommelsen.

Vad angår frågan om ersättningen från Bodens stad för nästa femårsperiod vill jag framhålla, att enligt av mig inhämtade uppgifter genomsnittskostnaden för polis- och åklagarväsendet enligt fastställda utgifts- och inkomststater för år 1952 i sju svenska städer, vilkas folkmängd i det närmaste överensstämmer med och endast i ett fall överstiger Bodens, uppgår till omkring 215 000 kronor. De faktiska kostnaderna under år 1951

för polisväsendet i Falköpings stad, som är en av de nämnda sju städerna, utgjorde enligt vad statskontoret anfört 170 000 kronor. Den av Bodens stad erbjudna ersättningen utgör, under förutsättning av viss utökning av antalet kriminalpolismän, 61 400 kronor för år. Härtill skulle för staden komma vissa kostnader för hållande av lokaler m. m., vilka kostnader för den första ersättningsperioden beräknades till 16 875 kronor. Bodens stad skulle alltså vid godtagande av förslaget för sitt polisväsen få vidkännas mindre än fyra tiondelar av den kostnad, som andra städer av samma storleksordning ha att utgiva.

Vid förhandlingarna rörande ersättningen har man utgått från det belopp, som faststälts genom skiljedomen den 10 december 1949. Till detta belopp har lagts dels en tredjedel av kostnaden för den av länsstyrelsen föreslagna personalförstärkningen å kriminalavdelningen, dels ock viss andel av den för tiden den 1/1 1951—den 30/6 1952 uppkommande ökningen av det rörliga tillägget. Då ersättningen till staten ansetts böra beräknas efter medelkostnaden för den senast förflutna — femåriga — ersättningsperioden har av nämnda ökning av det rörliga tillägget endast en femtedel påförts staden såsom ökad kostnad under den instundande ersättningsperioden. Utgifter för personalens pensionering ingå icke i ersättningsbeloppet, liksom ej heller sådana utgifter, som brukar bestridas från omkostnadsanslag.

Enligt avtalet mellan kronan och Bodens stad skall stadens ersättning bestämmas med utgångspunkt från vad staden skolat utgiva för ett efter stadens storlek avpassat eget polisväsende. Denna bestämmelse måste i och för sig anses innebära, att vid ersättningens beräkning samtliga de kostnader skola beaktas, vilka normalt äro förbundna med ett polisväsende i en stad av Bodens storlek. Av bestämmelsen påkallas vidare, att man vid ersättningens fastställande i princip utgår från de kostnader, som verkligen kunna beräknas uppkomma under den avsedda ersättningsperioden. Med hänsyn till de väsentligt ändrade förhållanden, som inträtt sedan ersättningen faställdes för den första perioden, anser jag det icke längre böra godtagas, att beräkningsgrunder tillämpas, vilka avvika från avtalets huvudbestämmelse angående ersättningen och för kronan medföra en orimligt hög kostnadsandel. På grund härav har jag för avsikt att föreslå Kungl. Maj:t, att i första hand förhandlingar återupptagas med staden om ytterligare ersättning. Förhandlingarna böra från statens sida föras med utgångspunkt från att hänsyn skall tagas till samtliga kostnader för polisväsendet samt att uppkommande kostnadsökningar skola på skäligt vis fördelas mellan staten och staden. En riktig fördelning av eventuella kostnadsökningar skulle kunna ernås exempelvis på så sätt, att kostnaderna för varje femårsperiod vid periodens början beräknades endast preliminärt, varefter en slutlig reglering skulle ske vid femårsperiodens slut med beak-

tande av samtliga de förändringar, som inträffat under tiden. En annan utväg vore att angiva stadens andel av de totala kostnaderna för polis-kåren i ett bråktal, med tillämpning av vilket ersättningen bestämdes i efterskott varje år.

Vid bifall till de förslag rörande personalen, vilka jag framlagt i det föregående, skulle anslaget böra ökas med omkring 17 000 kronor för löne- och arvodesregleringar. På grund av automatiska förändringar bör anslaget höjas med 68 800 kronor. Totalökningen på anslaget blir alltså i runt tal (17 000 + 68 800) 85 800 kronor.

Utgifterna under de olika anslagsposterna beräknas sålunda: avlöningar till ordinarie tjänstemän 291 800 (+ 13 500) kronor, avlöningar till icke-ordinarie personal 58 000 (+ 6 100) kronor, rörligt tillägg 105 700 (+ 66 200) kronor.

I avbidan på resultatet av de fortsatta förhandlingarna med Bodens stad bör under särskilda uppbördsmedel såsom ersättning från staden räknas med ett oförändrat belopp av 51 000 kronor.

Anslaget uppföres alltså med (291 800 + 58 000 + 105 700 — 51 000) 404 500 kronor.

På grund av förslagen bör vidare i personalförteckningen upptagas en tjänst som landsfiskal i lönegrad, som senare kommer att fastställas, var-jämte stadsfiskalstjänsten i Ca 26 föres på övergångsstat. En kontorsbiträ-desbefattning i Ca 8 bör ersättas med en kontoristtjänst i Ca 13.

II. Poliskåren i Boden: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	63 500	73 664
1951/52 (statsliggaren s. 1065)	80 000	
1952/53 (förslag)	74 700	

Yrkande.

T. f. polischefen i Boden (skr. 25/8 1951) föreslår, att anslaget nedräknas med 4 400 kronor.

	Utgifter 1950/51	Anslag 1951/52	Förslag	Ökning eller minskning
1. Lyse och vatten	2 132	1 000	2 100	+ 1 100
2. Övriga expenser	21 110	16 000	23 700	+ 7 700
3. Inköp av hästar	2 100	2 200	5 000	+ 2 800
4. Inköp och underhåll av uniformer	14 159	8 000	10 000	+ 2 000
5. Inköp av möbler	—	5 000	—	— 5 000
6. Inköp av en bil	—	13 000	—	— 13 000
				— 4 400

Motiv.

2) I anslutning till belastningen budgetåret 1950/51 samt med hänsyn till höjning av städerskans arvode, prishöjningar och behovet av anskaffning av vissa möbler, två skrivmaskiner och en räknemaskin beräknas medelsbehovet för följande ändamål sålunda: renhållning och städning 5 000 kronor, skrivmaterial, blankettryck och dylikt 2 200 kronor, telegram, telefon och annonsering 7 000 kronor, inköp och underhåll av möbler, skriv- och räknemaskiner m. fl. inventarier 3 500 kronor, bokinköp, bindning av böcker m. fl. ändamål, kostnader för polisutredningar, utgifter för hundarna 6 000 kronor.

3) En häst har på grund av fång nedslaktats. Av kvarvarande hästar, 5 till antalet, äro två 7 år, en 5 år och två 3 år. Av sjuåringarna är en halt men kan möjligen bli användbar efter nervsnittning, och har den andra haft fång men är nu återställd. Femåringen är ej fullt inriden och har visat sig istadig. Treåringarna ha haft fång och äro ej inridna. Inköp av två nya, fullt inridna hästar är nödvändigt.

4) Anslaget för budgetåret 1950/51 å 8 000 kronor överskreds med 6 159 kronor på grund av dels prishöjningar dels ock på personalens anskaffning av pälsar, som ännu icke är avslutad.

Yttranden.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har icke funnit anledning till erinran mot t. f. polischefens förslag.

Statskontoret. Anslagsposten till sjukvård m. m., vilken post belastades med utgifter på 1 847 kronor, bör uppräknas med 500 till 1 500 kronor. Ämbetsverket förutsätter, att en skälig procentuell höjning av myndigheternas expensanslag efter enhetliga grunder kommer under övervägande. Enär delposten till övriga expenser för budgetåret 1950/51 uppräknats med 1 300 kronor bl. a. med hänsyn till ifrågasatt anskaffning av en ny skrivmaskin och då nämnda post ursprungligen torde ha bestämts så att den skulle lämna tillgång till dylika regelmässigt återkommande utgifter bör någon särskild medelsanvisning för ändamålet ej ifrågakomma. Den lämnade redogörelsen ger vid handen, att det förefintliga hästbeståndet icke befinner sig i ett tillfredsställande skick. I första hand böra åtgärder vidtagas för att få de nu disponibla hästarna användbara. Därest nyanskaffning anses erforderlig, böra de möjligheter till besparingar, som stå till buds genom inköp av militärhästar, tillvaratagas. Skulle nyinköp av hästar ej medgivas, synes delposten till spilthyra och furage m. m. för hästar med hänsyn till belastningen under senaste budgetåret kunna nedsättas med förslagsvis 1 700 kronor. I betraktande av den nyanskaffning av uniformer

m. m., som synes ha skett under budgetåret 1950/51, finner statskontoret ej skäl tillstyrka en uppräknig av delposten till inköp och underhåll av uniformer.

Departementschefen.

Anslagsposterna till sjukvård m. m., till lyse och vatten samt till övriga expenser böra i anslutning till belastningen under budgetåret 1950/51 uppräknas med resp. 1 000, 1 300 och 7 000 kronor. Med hänsyn till de ökade rese- och traktamentskostnaderna bör anslagsposten till reseersättningar uppräknas med 1 600 kronor till 11 500 kronor. På grund av vad polischefen anfört angående hästbeståndet vid kåren tillstyrker jag, att medel anvisas till inköp av en ny häst under nästa budgetår. Kostnaden härför beräknar jag till 2 500 (+ 300) kronor. För inköp och underhåll av uniformer torde böra beräknas 9 500 (+ 1 500) kronor. Å andra sidan minskas medelsbehovet med tillhoppa 18 000 kronor i anledning av att särskilda medelsanvisningar för inköp av möbler och av bil icke erfordras.

Vid bifall till mina förslag skulle anslaget upptagas till (80 000 + 1 000 + 1 300 + 7 000 + 1 600 + 300 + 1 500 — 18 000) 74 700 (— 5 300) kronor.

III. Hemställan.

Under återopande av vad jag i det föregående anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

I. medgiva, att den i avlöningsstaten för poliskåren i Boden för budgetåret 1951/52 upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må överskridas med det belopp, som kan bli erforderligt på grund av förutnämnda överenskommelse angående visst provisoriskt lönetillägg till polispersonalen vid poliskåren i Boden;

II. bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för poliskåren i Boden, vilka påkallas av vad jag i det föregående förordat;

III. godkänna följande avlöningsstat för poliskåren i Boden, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	291 800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	58 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	105 700

Kronor 455 500;

Särskilda uppbördsmedel.

Ersättning från Bodens stad	51 000
	<hr/>
	Summa förslagsanslag kronor 404 500;

IV. för budgetåret 1952/53 under elfte huvudtiteln såsom förslagsanslag
anvisa

- a) till *Poliskåren i Boden: Avlöningar* 404 500 kronor;
- b) till *Poliskåren i Boden: Omkostnader* 74 700 kronor;

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter
biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen att
till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga
till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet.
Sven-Göran Odéen.